

**NUJNI POSTOPEK
PREDLOG
EVA 2020-1611-0024**

**ZAKON O INTERVENTNEM UKREPU ODLOGA PLAČILA OBVEZNOSTI
KREDITOJEMALCEV**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Izbruh okužb z virusom SARS-CoV-2 (v nadaljnjem besedilu: virus) ob koncu leta 2019 na Kitajskem se je februarja 2020 razširil tudi na območje držav Evropske unije, že na začetku zlasti v države, na katere meji Republika Slovenija, v zadnjem času pa se virus razširja tudi v Republiki Slovenije in vpliva na vse sfere življenja, predvsem pa na gospodarstvo. Posledice se močno odražajo tudi v gospodarski aktivnosti v Sloveniji, zlasti v panogah turizma, gostinstva, trgovine in v predelovalnih dejavnostih, v katerih se bo hkrati zmanjšala potreba po delavcih, zato je treba sprejeti nadaljnje ukrepe, s katerimi se bo olajšal položaj gospodarstva in obenem zaščitil položaj zaposlenih.

Nujno je potrebno pristopiti k reševanju likvidnostnih težav podjetij, ki so posledica zlasti zmanjšanega povpraševanja, izpada proizvodnje in težav v dobaviteljskih verigah.

Namen predloga zakona je prispevati k reševanju zapletene problematike, ki jo imajo podjetja, ki poslujejo v prizadetih panogah, v odnosu do bank, ki imajo do teh podjetij terjatve iz naslova kreditov, katerih podjetja zaradi težav z likvidnostjo ne morejo oziroma ne bodo mogle pravočasno odplačati.

Ukrep po tem predlogu zakona bo skupaj z drugimi ukrepi, ki so planirani na drugih področjih, kot so finančni produkti, ki bodo na voljo podjetjem iz prizadetih panog (na primer programi financiranja s strani SID banke), prispeval k blaženju učinkov virusa na gospodarstvo.

Situacija, ko podjetja ne morejo izpolnjevati svojih obveznosti do bank zaradi težav z likvidnostjo, ki jih je povzročila situacija s virusom, vpliva na njihovo poslovanje, v nekaterih primerih lahko celo v takšni meri, da je ogrožen njihov obstoj, to pa predstavlja nevarnost kopicenja sistemskih tveganj, ki v končni fazi lahko ogrozijo finančno stabilnost v državi.

Tako je nemudoma potrebno pristopiti k preprečitvi ali zmanjšanju sistemskega tveganja za finančno stabilnost v Republiki Sloveniji in za ta namen zagotoviti tudi prispevek finančnega

sektorja, poslanstvo katerega je že v osnovi tudi, da prispeva k vzdržni gospodarski rasti.

2. CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilji predloga zakona so:

- prispevati k reševanju likvidnostnih težav podjetij, ki bi nastale kot posledica izbruha epidemije virusa;
- olajšati položaj teh podjetij v odnosu do bank, katerih dolžniki so in na ta način prispevati k ohranjanju gospodarske in širše finančne stabilnosti v državi tudi s sodelovanjem finančnega sektorja;
- preprečiti hujšo gospodarsko škodo;
- ohraniti delovna mesta v teh podjetjih;
- olajšati pregled stranke pri sklenitvi poslovnega razmerja po določbah zakona, ki ureja preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma.

2.2 Načela

V zvezi z načeli, ki jih upošteva predlog zakona, je treba poudariti, da gre za zakon, ki je po svoji naravi začasen, saj ureja odziv države na krizne razmere. Z zakonom se skuša v najmanjši možni meri posegati v veljavne sistemske rešitve.

Temeljno načelo predloga zakona je v največji možni meri preprečiti likvidnostne težave podjetij, ki so dolžniki bank, in s tem prispevati tudi k ohranjanju finančne stabilnosti v državi.

2.3. Poglavitne rešitve

Predlog zakona določa:

- ukrep odloga plačila obveznosti iz kreditne pogodbe tistih kreditojemalcev, ki se bodo soočili z oteženim poslovanjem zaradi epidemije virusa, in sicer za obdobje 12 mesecev po uveljavitvi tega zakona;
- obveznosti za kreditojemalce, ki bodo deležni odloga plačila kredita;
- nadzorni organ za nadzor izvajanja določb zakona.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

- ocena finančnih sredstev za državni proračun

Predlog zakona nima posledic za državni proračun.

- ocena drugih javnih finančnih sredstev

Predlog zakona nima posledic za druga javnofinančna sredstva.

/

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona dodatnih finančnih sredstev v sprejetem državnem proračunu ni treba zagotoviti.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Interventne ukrepe zaradi upada gospodarske aktivnosti kot posledice širjenja virusa so že sprejele skoraj vse države članice Evropske unije.

Od držav članic Evropske unije je najbolj prizadeta **Italija**, ki je sprejela zdravstvene ukrepe, vključno z omejitvijo gibanja blaga in ljudi predvsem na ozemlju prizadetih pokrajin. Ti ukrepi vplivajo tudi na upad gospodarstva, zato je konec februarja 2020 država že namenila 900 milijonov evrov za pokrajine Lombardija, Benečija, Piemont, Emilija - Romanja ter Furlanija - Julijska krajina.

Italija namerava uvesti obsežen moratorij na vračilo dolga, vključno s hipotekami, da bi družinam in podjetjem pomagala pri soočanju z izbruhom virusa. V pripravi je nova uredba, s katero bo omogočena pomoč v višini najmanj 15 milijard evrov za družine in podjetja, in ki bo za ta izreden primer urejala pravila o zdravju, delu, likvidnosti za podjetja in družine ter davčna pravila. Primerjava stanja karantene s stanjem bolezni je zdaj namreč očitna. Predlog uredbe zato predvideva posebne vavčerje za dopuste in varstvo otrok za delavce, zaposlene ali samozaposlene z majhnimi otroki za nujne primere virusa.

Predviden je tudi sklad za presežne delavce, razširjen na vse sektorje, in še kar precej ukrepov, ki bi državljanom olajšala življenje in administrativna opravila, vezana na roke (npr. registracija avtomobila, podaljšanje dovoljenj). Nadalje predlog uredbe predvideva podaljšane roke za plačilo davkov, računov in krepitev jamstvenega sklada za mala in srednja podjetja. Prav tako je predviden precejšen moratorij na plačili hipotekarnega dolga (npr. do 18 mesecev za reševanje prve stanovanjske problematike).

Irska sicer ni sprejela ukrepov na trgu dela, ima pa zakonodajno možnost izvajanja urgentnih ukrepov, tako v primeru brezposelnosti kot tudi v primeru podzaposlenosti.

Nizozemska ima uveljavljeno samodejno zakonodajno varovalko za podjetja, ki se spoprijemajo z nepredvidenimi, neizogibnimi in izrednimi razmerami, da zaprosijo za skrajšan delovni čas za svoje zaposlene na podlagi sheme za delno brezposelnost.

Avstrija za zdaj ukrepanje omejuje na zdravstveni sektor, kjer je omogočila prilagodljiv delovni čas v zdravstvu, vključno z bolnišnicami, laboratoriji in zagotavljanjem dodatnih telefonskih informacijskih linij.

Madžarska nima posebnih ukrepov, trenutno le pozorno spremlja razvoj razmer.

Od drugih držav je treba izpostaviti državo izvora virusa, in sicer Kitajsko, ki razmišlja o paketnih

spodbudah gospodarstvu, podobno kot ob začetku gospodarske krize leta 2008. Banke so sicer znižale obresti za posojila podjetjem, država pa zagotavlja obveznice lokalnim oblastem za gradnjo infrastrukturnih projektov z namenom spodbuditi gospodarsko aktivnost.

Hongkong je ob izbruhu virusa namenil 15 milijard hongkonških dolarjev za injekcijo gospodarstvu ter nižje obrestne mere z državnim poroštvom malim in srednje velikim podjetjem, poleg tega je izplačal vsakemu prebivalcu, starejšemu od 18 let, znesek 10.000 dolarjev s ciljem spodbuditi potrošnjo prebivalstva.

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravom EU.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima administrativnih posledic.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima administrativnih posledic.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

- poslovne stroške in poslovanje:

Predlog zakona bo znižal stroške podjetij iz naslova plačevanja obveznosti posojil, danih s strani bank, ki bi sicer zaradi zamud pri plačilu obveznosti plačevali zamudne obresti.

- konkurenčnost podjetij:

Predlog zakona bo preprečeval nastanek nelikvidnosti in v nekaterih primerih celo nesolventnosti podjetij, kar prispeva k preprečevanju negativnih posledic na konkurenčnost podjetij.

- ohranjanje delovnih mest

S preprečevanjem nesolventnosti podjetij, ki bi imelo za posledico njihov stečaj, se ohranjajo delovna mesta v gospodarstvu.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

- zaposlenost in trg dela

S preprečevanjem nesolventnosti podjetij, ki bi imelo za posledico njihov stečaj, se ohranjajo delovna mesta v gospodarstvu.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona nima posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

V pristojnosti bank in Banke Slovenije, ki nadzira njihovo poslovanje.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Ker gre za predlog zakona po nujnem postopku, sodelovanje javnosti pri pripravi predloga zakona ni potrebno.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKUOZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Zunanji strokovnjaki ali pravne osebe pri pripravi predloga zakona niso sodelovale.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- mag. Andrej Šircelj, minister
- mag. Peter Ješovnik, državni sekretar
- mag. Kristina Šteblaj, državna sekretarka
- Urška Cvelbar, generalna direktorica Direktorata za finančni sistem
- Janja Jereb, vodja Sektorja za finančni sistem
- mag. Robert Petek, sekretar v Sektorju za finančni sistem

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O INTERVENTNEM UKREPU ODLOGA PLAČILA OBVEZNOSTI KREDITOJEMALCEV

1. člen (namen zakona)

S tem zakonom se določajo ukrepi za preprečitev hujše gospodarske škode in ohranitve finančne stabilnosti v Republiki Sloveniji v zvezi s posledicami virusa SARS-CoV-2 (v nadaljnjem besedilu: virus) in s tem povezan nadzor.

2. člen (ukrep in subjekti odloga)

- (1) Banka ali hranilnica, ki ima sedež v Republiki Sloveniji, ali podružnica banke države članice, ki ima sedež v Republiki Sloveniji in ki v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo, lahko opravlja bančne storitve na območju Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: banka), odobri kreditojemalcu odlog plačila obveznosti iz kreditne pogodbe za obdobje 12 mesecev, če posamezne obveznosti iz kreditne pogodbe, za katero kreditojemalec zahteva odlog plačila, do razglasitve epidemije virusa še niso zapadle v plačilo.
- (2) Za kreditojemalca iz prejšnjega odstavka se šteje:
 - gospodarska družba, ustanovljena po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, ki ima sedež v Republiki Sloveniji;
 - zadruga, fizična oseba, ki zaposluje delavce v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja ali samozaposlena oseba, ki ima sedež oziroma stalno prebivališče v Republiki Sloveniji;
 - nosilec kmetijskega gospodarstva v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo.
- (3) Kreditojemalec iz prejšnjega odstavka naslovi na banko vlogo za odlog plačila obveznosti iz kreditne pogodbe najkasneje v šestih mesecih po preklicu epidemije virusa.
- (4) V vlogi iz prejšnjega odstavka:
 - gospodarska družba, ki se v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, razvršča med velika podjetja, ugotovi in utemelji, da plačuje obvezne prispevke, davke in druge dajatve, da pa zaradi poslovnih razlogov, povezanih s posledicami virusa, ne more zagotavljati poplačila obveznosti po kreditni pogodbi z banko, ker bi takšno poplačilo lahko povzročilo težave z likvidnostjo v tej meri, da bi bila ogrožena solventnost družbe ter v ta namen predloži opis poslovnega položaja zaradi posledic virusa in izjavo, da ima na dan 31. 12. 2019 poravnane zapadle obveznosti iz naslova obveznih prispevkov, davkov in drugih dajatev;
 - gospodarska družba, ki se v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, razvršča med mikro, majhna ali srednje velika podjetja, ter zadruga, fizična oseba, ki zaposluje delavce v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, nosilec kmetijskega gospodarstva ali samozaposlena oseba, ugotovi in utemelji, da plačuje obvezne prispevke, davke in druge javne dajatve, da pa zaradi poslovnih razlogov, povezanih s posledicami virusa, ne more zagotavljati poplačila obveznosti po kreditni pogodbi z banko ter v ta namen predloži opis

poslovnega položaja zaradi posledic virusa in izjavo, da ima na dan 31. 12. 2019 poravnane zapadle obveznosti iz naslova obveznih prispevkov, davkov in drugih dajatev.

- (5) Ne glede na prejšnji odstavek kreditojemalcu iz druge alineje prejšnjega odstavka ni potrebno priložiti opisa poslovnega položaja in podati utemeljitve, v kolikor opravlja dejavnost, za katero je bilo z vladnim ali občinskim odlokom določeno, da se opravljanje storitve oziroma prodaja blaga zaradi virusa začasno prepove. V tem primeru kreditojemalec v vlogi navede vladni oziroma občinski odlok, ki vpliva na opravljanje njegove dejavnosti.
- (6) Ne glede na prvi odstavek tega člena se lahko banka in kreditojemalec sporazumno dogovorita za rok glede plačila obveznosti iz kreditne pogodbe, ki je za kreditojemalca ugodnejši.
- (7) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za kreditne pogodbe, ki so na novo sklenjene v obdobju veljavnosti tega zakona.

3. člen **(opis poslovnega položaja kreditojemalca)**

Opis poslovnega položaja iz prve in druge alineje četrtega odstavka prejšnjega člena mora vsebovati:

- navedbo vzrokov in predložitve dokazov za bistveno zmanjšanje obsega dela in poslovanja kreditojemalca zaradi posledic epidemije virusa, zaradi česar je prišlo do težav z likvidnostjo, ki lahko povzroči njegovo insolventnost (za subjekte iz prve alineje četrtega odstavka prejšnjega člena) oziroma zaradi katerih ne more zagotavljati poplačila obveznosti po kreditni pogodbi z banko (za subjekte iz druge alineje četrtega odstavka prejšnjega člena),
- načrt posloводства kreditojemalca o ukrepih za vzpostavitev likvidnosti,
- oceno posloводства kreditojemalca o možnostih ohranitve delovnih mest.

4. člen **(obveznost kreditojemalca)**

- (1) Kreditojemalec, ki pripravi opis poslovnega položaja v skladu s četrnim odstavkom 2. člena tega zakona, enkrat mesečno poroča banki o svojem poslovnem položaju.
- (2) Banka lahko prekine ali skrajša obdobje odloga plačila, če:
 - kreditojemalec ne poroča o svojem poslovnem položaju, ali
 - če se osnovni položaj kreditojemalca izboljša tako, da niso več izpolnjeni pogoji za odlog plačila po tem zakonu ali
 - ugotovi, da je kreditojemalec v vlogi navajal lažne podatke.
- (3) Skrajšanje obdobja odloga plačila skladno z drugo alinejo prejšnjega odstavka velja tudi za kreditojemalce iz petega odstavka 2. člena tega zakona.

5. člen
(značilnosti odloga plačila)

(1) Odlog plačila po tem zakonu pomeni prekinitev zapadlosti vseh obveznosti po kreditni pogodbi do izteka obdobja odloga. Končni datum zapadlosti kreditne pogodbe se podaljša za čas trajanja odloga plačila. Po izteku obdobja odloga plačila naslednji obrok zapade v plačilo v skladu z določbami kreditne pogodbe. Odlog plačila ne vpliva na izračun višine posameznega obroka v skladu s kreditno pogodbo.

(2) Banka in kreditojemalec o odlogu plačila skleneta aneks h kreditni pogodbi, ki upošteva značilnosti odloga plačila iz prejšnjega odstavka.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena, se lahko banka in kreditojemalec sporazumno dogovorita drugače.

6. člen
(nadzor)

(1) Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona opravlja Banka Slovenije.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek opravlja nadzor nad izvajanjem četrtega odstavka 2. člena tega zakona Tržni inšpektorat Republike Slovenije.

7. člen
(pregled stranke pri sklenitvi poslovnega razmerja)

Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka 19. člena Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 68/16 in 81/19, v nadaljnjem besedilu: ZPPDFT-1) lahko zavezanec iz 1. in 2. točke prvega odstavka 4. člena ZPPDFT-1 ukrep iz 1. točke prvega odstavka 16. člena ZPPDFT-1 izjemoma izvede tudi v roku enega meseca po sklenitvi poslovnega razmerja ali v roku enega meseca po razglasitvi prenehanja epidemije virusa, če je to potrebno za zagotavljanje nemotenega poslovanja stranke v času trajanja razmer epidemije ali za preprečevanje večje škode za poslovanje stranke zaradi razmer epidemije. Zavezanec je dolžan pred sklenitvijo poslovnega razmerja izvesti vsa možna dejanja za poznavanje svoje stranke, ki niso v nasprotju z navodili pristojnih organov za ravnanje v času trajanja razmer epidemije, ter lahko na čas po sklenitvi poslovnega razmerja preloži le tista dejanja, katerih izvajanje bi bilo v nasprotju z njimi. Uporaba določb tega odstavka ni dovoljena, če v skladu s 13. členom ZPPDFT-1 obstaja povečano tveganje za pranje denarja ali financiranje terorizma.

KAZENSKE DOLOČBE

8. člen
(prekršek banke)

(1) Z globo od 80.000 do 500.000 eurov se za prekršek kaznuje banka, ki kreditojemalcu brez utemeljenega razloga ne odobri odloga plačila obveznosti iz kreditne pogodbe v skladu z 2. in 3. členom tega zakona.

- (2) Član uprave, ki krši dolžnosti člana uprave in je zato podana kršitev iz prejšnjega odstavka, se za prekršek kaznuje z globo v višini od 2.500 eurov do 10.000 eurov.
- (3) Odgovorna oseba banke, ki ni član uprave, se za prekršek iz prvega ali drugega odstavka tega člena kaznuje z globo od 800 do 10.000 eurov.

9. člen
(prekršek kreditojemalca)

- 1) Z globo od 2.500 eurov do 20.000 eurov se za prekršek kaznuje kreditojemalec, ki je gospodarska družba, ki se v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, razvršča med mikro ali majhna podjetja, ter zadruga, fizična oseba, ki zaposluje delavce v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, nosilec kmetijskega gospodarstva ali samozaposlena oseba, če v opisu poslovnega položaja navaja neresnične podatke (četrti odstavek 2. člena).
- 2) Kreditojemalec, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje z globo od 25.000 do 250.000 eurov.
- 3) Odgovorna oseba kreditojemalca se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje z globo od 400 do 5.000 eurov.

KONČNA DOLOČBA

10. člen
(začetek veljavnosti)

- (1) Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in preneha veljati 18 mesecev od razglasitve konca epidemije.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru prenehanje veljavnosti tega zakona pred potekom roka iz prejšnjega odstavka, če oceni, da to utemeljujejo spremenjene razmere.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Določi se namen predloga zakona, ki je v preprečitvi hujših posledic za gospodarstvo in ohranitvi finančne stabilnosti v državi zaradi posledic epidemije virusa SARS-CoV-2 (v nadaljnjem besedilu: virus). Da bi se olajšalo likvidnostno situacijo in položaj podjetij ter drugih oseb, ki opravljajo pridobitno dejavnost, in ki jih je kriza zaradi virusa najbolj prizadela, zaradi česar se soočajo z zmanjšanimi prilivi, se na zakonski ravni določi, da banke pristopijo k odlogu plačila obveznosti kreditjemalcev, ki jih imajo ti iz naslova kreditnega razmerja z banko.

K 2. členu:

Člen opredeljuje kreditjemalca, ki ga zadeva ukrep odloga in dejstva, ki jih mora izkazati v obrazložitvi predloga za odlog. Določi se, da banke odlog plačila obveznosti lahkoodobrijo le gospodarskim subjektom, ki imajo sedež na območju Republike Slovenije, oziroma v primeru delodajalcev, ki imajo status fizičnih oseb, ali pa so samozaposleni ali nosilci kmetijskega gospodarstva v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo, stalno prebivališče v Republiki Sloveniji. Interventni ukrep se nanaša na enostranski odlog plačila obveznosti za obdobje 12 mesecev po uveljavitvi predloga zakona, banka in kreditjemalec pa se lahko sporazumeta tudi za drugačen odlog, ki je za slednjega ugodnejši.

Kreditjemalec bo lahko naslovil na banko vlogo za odlog plačila obveznosti iz kreditne pogodbe najkasneje v šestih mesecih po preklicu epidemije virusa.

Vsebina vloge je predpisana upošteva je velikost družbe ter specifične situacije dejavnosti, za katere je bilo z občinskim ali vladnim odlokom določeno, da se začasno prepovejo.

Poslovni položaj bo morala še posebej utemeljiti gospodarska družba, ki se skladno z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, razvršča med velika podjetja. Predložiti bo morala opis poslovnega položaja zaradi posledic virusa in izjavo, da ima na dan 31. 12. 2019 plačane zapadle obvezne prispevke, davke in druge dajatve, da pa zaradi poslovnih razlogov, povezanih s posledicami virusa, ne more zagotavljati poplačila obveznosti po kreditni pogodbi z banko, ker bi takšno poplačilo lahko povzročilo težave z likvidnostjo v tej meri, da bi bila ogrožena solventnost družbe. Za velike družbe se namreč lahko utemeljeno pričakuje, da imajo vzpostavljene ustrežnejše varovalke za varovanje likvidnosti, zato morajo še posebej utemeljiti, da bi plačilo obveznosti do bank ogrozilo njihovo solventnost.

Gospodarska družba, ki pa se skladno z zakonom, ki ureja gospodarske družbe razvršča med mikro, majhna ali srednje velika podjetja ter zadruga ali fizična oseba, ki zaposluje delavce v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, pa bo morala predložiti opis poslovnega položaja zaradi posledic virusa in izjavo, da ima na dan 31. 12. 2019 plačane zapadle obvezne prispevke, davke in druge dajatve, da pa zaradi poslovnih razlogov, povezanih s posledicami virusa, ne more zagotavljati poplačila obveznosti po kreditni pogodbi z banko.

Člen pa predvideva posebno situacijo za primere dejavnosti, za katere je bilo z vladnim ali občinskim odlokom določeno, da se prodaja storitve oziroma blaga zaradi virusa začasno prepove. V teh primerih v vlogi za odlog plačila obveznosti do banke ne bo potrebno prilagati opisa poslovnega položaja zaradi posledic virusa, prav tako ne bo treba predložiti izjave o poravnanih davčnih obveznostih.

Odlog plačila obveznosti iz kreditnih pogodb pa ne bo veljal le za že sklenjene kreditne pogodbe, ampak tudi za nova posojila, ki bodo odobrena v obdobju veljavnosti tega zakona.

K 3. členu:

Člen opredeljuje, kaj mora zajemati opis poslovnega položaja kreditojemalca, zaradi katerega je upravičen do odloga plačila obveznosti iz kreditne pogodbe.

K 4. členu:

Člen določa obveznosti kreditojemalca glede mesečnega poročanja o njegovem poslovnem položaju ter posledice, če tega ne stori. Banka bo namreč v tem primeru lahko enostransko prekinila ali skrajšala obdobje odloga plačila. Namen tega člena je v preprečevanju zlorab te pravice kreditodajalcev, prav tako je namerno navajanje neresničnih podatkov v okviru opisa poslovnega položaja kreditojemalca opredeljeno kot prekršek.

K 5. členu:

Člen podrobneje ureja pravne posledice odloča plačila. Odlog plačila pomeni prekinitve zapadlosti vseh obveznosti po kreditni pogodbi do izteka obdobja odloga, pomeni pa tudi, da kreditojemalcu zaradi odloga ne smejo nastati dodatni stroški.

K 6. členu:

Člen upošteva ureditev v zakonu, ki ureja bančništvo, in določa, da je nadzorni organ nad izvajanjem določb predloga zakona Banka Slovenije, ki nastopa tudi v vlogi prekrškovnega organa. Za primer kršitev obveznosti kreditojemalca pa se določa, da je nadzorni in prekrškovni organ Tržni inšpektorat Republike Slovenije.

K 7. členu:

Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 68/16 in 81/19, v nadaljevanju ZPPDFT-1) določa ukrepe, ki so jih dolžni zavezanci in njegovega 4. člena izvajati z namenom preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. Eden izmed ključnih ukrepov predstavlja t.im. pregled stranke, ki se izvaja načeloma ob osebni prisotnosti stranke še pred samo sklenitvijo poslovnega razmerja. V času trajanja razmer zaradi epidemije koronavirusa velja splošno navodilo pristojnih organov, naj se prebivalci izogibajo medsebojnim stikom in se čimbolj držijo na t.im. »socialni distanci«. Upoštevanje navodil lahko pripelje do položaja, ko zavezanci ne morejo opraviti pregleda stranke in posledično ne smejo skleniti poslovnega razmerja z njo. Takšno realno onemogočanje sklepanja poslovnih razmerij lahko povzroči težave pri financiranju poslovnih subjektov s strani bank in hranilnic.

Zato se izključno tema dvema skupinama zavezancev omogoči naknadno izvedbo ukrepa pregleda stranke, ki se nanaša na ugotavljanje in preverjanje istovetnosti. Ta naknadni rok je vezan na čas sklenitve poslovnega razmerja in omogoča zavezancu en mesec časa za izvedbo ukrepa. V kolikor bi razmere epidemije trajale dlje časa kot en mesec, pa se za začetek štetja roka upošteva čas prenehanja razmer epidemije.

Ta možnost je namenjena zagotavljanju njihovega nemotenega poslovanja ter preprečevanju nastanka škode za poslovne subjekte v času trajanja razmer epidemije.

Čeprav je izvedba ugotavljanja in preverjanja istovetnosti stranke preloženo na čas po sklenitvi poslovnega razmerja, je zavezanec dolžan še pred sklenitvijo poslovnega razmerja izvesti vsa možna dejanja za poznavanje svoje stranke, ki niso v nasprotju z navodili pristojnih organov za ravnanje v času trajanja razmer epidemije, kot so na primer pridobivanje podatkov o stranki po elektronski poti, izvedba videoklica (ki ne zadošča pogojem za videoelektronsko identifikacijo) itd..

V čas po sklenitvi poslovnega razmerja sem zavezanec preložiti le tista dejanja, ki bi bila v nasprotju

z navodili pristojnih organov za ravnanje v času trajanja razmer epidemije in se nanašajo predvsem na preprečevanje fizičnih stikov med prebivalstvom.

Nova možnost preložitve dela pregleda stranke ostaja sorazmerna z ugotovljenimi tveganji za zlorabo zavezanca za pranje denarja ali financiranje terorizma in se zato ne sme uporabiti v primeru ocenjenega povečanega tveganja za pranje denarja ali financiranje terorizma.

K 8. členu:

Člen za učinkovito in zakonito izvajanje zakona določa tudi prekrške bank, ki izhajajo iz kršitev določb interventnega zakona, ki se kaznujejo z globo.

K 9. členu:

Člen za učinkovito in zakonito izvajanje zakona določa tudi prekrške kreditorejmalcev, ki izhajajo iz kršitev določb zakona, ki se kaznujejo z globo.

K 10. členu:

Določitev krajše *vacatio legis* od običajne je ustrezna, če so izdaja, objava in začetek učinkovanja predpisa nujni. Kratki roki do uveljavitve predpisa se praviloma in v stabilnem pravnem redu uporabijo samo izjemoma, med drugim tudi zaradi nenadnega nastanka okoliščin, ki zahtevajo nujno ukrepanje.

V skladu z Ustavo Republike Slovenije, ki določa, da morajo biti zakoni in drugi predpisi objavljeni, preden začnejo veljati, in ob upoštevanju okoliščin sprejetja predlaganega zakona, ki terjajo nujno in hitro ukrepanje države, se predlaga začetek veljavnosti predloga zakona že naslednji dan po njegovi objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Določa se, da zakon velja 18 mesecev od prenehanja epidemije, pri tem se izhaja iz 6 mesečnega roka za predložitev vloge opisa poslovnega položaja (po prenehanju epidemije) in 12 mesečnega odloga. Ne glede na navedeni rok veljavnosti, lahko Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru prenehanje veljavnosti tega zakona pred potekom roka, če oceni, da to utemeljujejo spremenjene razmere.